POŠTNINA PAVŠALIRANA

Posamezna številka: 1 krono.

„TABOR“ izhaja vsak dan, razven nedelje in praznikov, ob 18. uri z datumom naslednjega dne ter stane celoletno 180 K, polletno 90 K, četrtletno 45 K, mesečno 15 K. Inserati po dogovoru. Pri večkratni objavi popust.

Naročila se pri upravi „TABORA“, MARIBOR, Jurčičeva ulica štev. 4.

TABOR

Posamezna številka: 1 krono.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje. Telefon interurb. št. 278. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, pritličje, desno. Telefon št. 24. SHS poštnočekovni račun štev. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: II. | Maribor, petek 25. februarja 1921 | Številka: 45.

Pred izpopolnitvijo vlade s pomočjo muslimanov.

Dr. Karamehmedović in Korkut ministra. Ustavno delo. Sprememba v zemalj. hrvatski vladi.

Protestni shod

proti protidržavnemu gibanju in pisanju ter proti klerikalni gonji zoper uporabo sokolskega telovadnega sistema v naših šolah sklicuje mariborska organizacija Jugoslovenske Demokratske Stranke za nedeljo 27. t. m. ob 10. uri dopoldne v veliko dvorano Narodnega doma. Manjkati ne sme noben zaveden in napreden Jugosloven!

Klerikalno hujskanje.

Maribor, 24. februarja.

Predrzno pisanje klerikalnih listov proti naši državi ne moremo in ne smemo trpeti dalje in čuditi se moramo, da oblasti tako gonjo sploh še dopuščajo. Ako primerjamo pisavo komunističnih glasil s pisavo klerikalnih, sploh ne najdemo med obema nikake razlike. V zadnjem času so klerikalci boljševike celo nadkrilili. Toda neglede nato je pisanje klerikalnih listov sploh opasnejše, ker so klerikalci volkovi, ki so si nadali ovčje kože. Oni govore s farizejsko zavitimi očmi v imenu Boga, v imenu vere, cerkve itd., a preprosto ljudstvo, ki gleda duhovnike kakor božje namestnike na zemlji, veruje vse, kar ti duhovniki govore in kar pišejo listi, katere oni izdajajo in urejujejo in pišejo. Proti taki zlorabi vere in cerkvene avtoritete v ogabne in opasne politične namene je treba, da se država zavaruje potom zakona. Sedaj se ravno izdeluje ustava naše države in mislimo, da bi naši zastopniki nikakor ne smeli dopustiti, da v to ustavo ne pride tudi ustanova, po kateri bi bilo zastopnikom vere prepovedano izrabljati svoj položaj v politične svrhe ter s tem škodovati tudi ugled same cerkve, odnosno verske morale.

Najbolj žalostni pojav poslednjega časa v tem oziru je korak katoliškega episkopata v Beogradu. Zagrebški, ljubljanski in djakovski škofje so vložili pri naši vladi protest proti sokolizaciji telovadbe v naših šolah. Gospodje škofi bi se morali pri tem zavedati, da so tako zabili trn v zdravo nogo.

Sokolstvo je organizacija razširjena pri vseh slovanskih narodih in katera ima znamenito nacijonalno nalogo. Naš narod je v ogromni večini sprejel Sokolstvo kot svojo narodno organizacijo, defenzivnega in ofenzivnega značaja napram raznim našim neprijateljem. Ta naš narod se je še za časa avstrijske strahovlade tako oklenil Sokolstva kot svoje svetinje, da si še sama dunajska vlada ni upala vse do l. 1914 nastopiti proti njemu. Da, na splošno zahtevo naroda je ta vlada celo dovolila, da so se istotako v Bosni in Hercegovini, kakor tudi v Dalmaciji, Hrvatski in Sloveniji osnovali sokolski šolski oddelki-naraščaji.

Sedaj v svobodni in ujedinjeni domovini pa se dvigajo jugoslovenski katoliški škofje proti sokolstvu v šoli in to brez vsakega povoda. Ministrstvo prosvete je odredilo, da se naj pri šolski telovadbi uporablja sokolska metoda in disciplina. Kaj je v tem tako strašnega? To metodo so od Sokolov prevzeli sami katoliški Orli, samo, da so jo tu in tam malo izpačili. Pa še nekaj! V sokolskih vrstah je nebroj katolikov, dobrih in udanih vernikov in kljub temu so si upali katoliški škofje, njihovi nadpastirji nastopiti proti tem vernim katoliškim Sokolom. Gospodje škofje so se s tem zopet identificirali s politiko klerikalcev, ne misleč pri tem na to, kako s tem škodujejo sami katoliški cerkvi in veri.

Mi smo trdno uverjeni, da napram temu novemu izzivanju katoliških škofov ter gori omenjene protidržavne hujskarije klerikalnega tiska ne sme in tudi ne bo ostala mirna naša zavedna jugoslovenska javnost.

Sokol-katoličan.

Denuncijanti v delavnici.

(Iz delavskih krogov).

Mnogo grehov je „Tabor“ že privlekel iz naše delavnice na Koroškem kolodvoru, toda pogrešali smo doslej še en greh, ki povzroča mnogo nepotrebnega zla in čisto nepotrebnih sovraštev med delavci ene in druge narodnosti. Ta greh se imenuje denuncijanstvo.

Pri možeh, ki imajo odgovorno nalogo, da čuvajo na red v svoji skupini, je dostikrat res težko ločiti, kdaj zagreše denuncijanstvo in kdaj mora storiti le svojo dolžnost. To morajo razločiti le pozižji poznavalci razmer in sicer iz vsebine poedinega slučaja. Če kdo krade in se to ovadi na pristojno mesto, to ni denuncijanstvo, ampak dolžnost vsakega, ki tatvino opazi. Ce se pa delavec od težkega dela za trenotek vkrade na požirek okrepčila in se ga tudi ovadi, to pa je že denuncijanstvo, če se namreč taki slučaji ne izlorabljajo in če dotičnik ne uboga dobrohotnega opozornika.

Velike tatvine, ki so se pred kratkim tudi pri nas razkrinkale, so ravno sad denuncijanstva. Ker se pri nas namreč vidi in sliši vsaka malenkost na delavcu in se jo kot pregreho prinaša načelstvu, se od samih takih denuncijacij ne vidijo in ne slišijo pravi veliki grehi. Navadno pa ima tisti, ki rad denuncira druge radi malenkosti, sam večje grehe na sebi. Vprašajte na primer nekega gospoda, ki je prišel k nam iz Trsta in ni posebno vesel slovenskih delavcev. V njegovih očeh je strašen greh, če si slovenski delavec na skrivaj privošči malo okrepčilo, ne zaveda se pa, da mu delavci štejejo za večji greh, če vporablja pomožne delavce za izvoz gnojnice na njegovo njivo.

Kolovodje komunistov lahko nekaznovano agitirajo, drugi, tudi če je nemški delavec, pa se v nujni zadevi malo odstrani, dobi že črno piko. Ne bojimo se pravične kontrole, potrebne za red v obratu, a bojimo se denuncijantov, pa le toliko časa, dokler jih ne poznamo. Dokler bo načelstvo delavnice respektiralo samo denuncijante za vsako malenkost, bo v delavnici vedno več prostora za velike grehe in še večji nered kakor je bil dozdaj.

Notranja in zunanja politika.

* **Svet zveze narodov** je pomnožil odbor za spremembo pogodbe zveze narodov. Odbor bo štel sedaj 11 članov. Svet se bo pečal v svoji prihodnji seji z revizijo mandatov v Mali Aziji.

* **Boljševiška nevarnost.** V „Journalu“ opisuje Lev Tolstoj ml. nevarnosti, ki prete Evropi radi boljševizma. Izjavil je, da ni dvomiti nad tem, da se pripravlja sovjetska vlada na velikopotezno spomladansko ofenzivo. Sovjeti so prisiljeni, da nadaljujejo boj brez prekinjenja, ker ne bi bila drugače njihova moč dol-

E.:

Ženska telovadba.

(K ustanovitvi drugega oddelka članic Mariborskega Sokola.)

Po sokolskem saveznem zletu na Teznu se je pojavilo med našim narodnim ženstvom živahno zanimanje za Sokolsko organizacijo in telovadbo v splošnem. Zlasti v zadnjem času je bila z mnogo strani izražena želja, da bi Sokol ustanovil drugi oddelek članic, v katerem bi nudil priliko gojiti telovadbo tudi starejšim ženam, ki bi se sicer iz različnih vzrokov ne pomešale rade med temperamentno in poskočno mladino. Mariborski Sokol je seveda z veseljem pozdravil ta novi pojav simpatije s strani našega ženstva in ustanovil drugi oddelek članic, ki bo imel redne vaje vsako soboto od 19. do 20. ure zvečer, in to v realčni telovadnici, pričenši z dnem 25. t. m.

Da se bo vsaka žena zavedala pomembnosti svojega pristopa k Sokolski organizaciji, razložimo v naslednjem na kratko važnost ženske telovadbe.

Kot je nedvomno vsakomur že znano, se zahteva dandanes od modernega človeka, da skuša doseči najvišjo najemu dosegljivo stopnjo duševnega in telesnega razvoja ter se kolikor mogoče dolgo ohraniti na tej stopnji. In kot je že zdavnaj dokazano, vodi pot do takega modernega človeka skozi telovadnico, a do modernega in idealnega Slovana, kakoršnega si ga mi želimo in predstavljamo, skozi sokolsko telovadnico. Tudi ženska emancipacija, ki dviga ne baš malo prahu po svetu, zamore zadobiti pravo podlago le na vsestranskem razvoju žensk in ne — le mimogrede omenimo — v nesmiselnem posnemanju moških razvad.

Da dosežemo ta zaželjeni visoki razvoj, se moramo potruditi v telovadnico ter vstrajno in smotreno vaditi, da si vzgojimo in ohranimo krepko, prožno telo. Ženska telovadba nima namen ustvarjati atletk; ne zahteva da bi ženske plezale po najvišjih drevesih; da bi se prekopicavale z vratolomnimi vajami po raznih ročjih liki delfini nad valovi, pač pa stremi le po tem, da so tudi ženske harmonično razvite, zdrave, gibžne in gracijozne. Z duševne strani pa hoče Sokol vdahniti in utrditi v njih narodni in demokratični duh, dati jim hoče „bratsiva tajno slast“, ki jo ravno pri ženskah tako zelo pogrešamo, poglobiti čustvo narodne vzajemnosti, razširiti duševno obzorje sploh in povečati agilnost misli.

Pri ženski telovadbi pridejo zlasti v poštev: korakanje, tek, skok, proste vaje, igre plesi, gred, ter lahke vese in še lažje opore. Pri takem programu ni treba, da bi se vstrašila niti najstarejša ženska, kajti naloga vodstva je, da se zna ravnati po sposobnosti telovadk in se kolikor mogoče prilagoditi njihovi individualnosti. Ravno obzir do te individualnosti je bil Sokolu povod za ustanovitev tega oddelka, a zato je tudi dolžnost napram narodu in sami sebi, da pristopi vsaka ženska k društvu kot izvršujoča članica.

Poglejmo v kakšni medsebojni zvezi so telovadba, inteligenca in zdravje. Namen telesnih vaj je prostovoljno gibanje, podvrženo v vsem lastni energiji in stremi po tem, da se vsak gib izvede le tedaj, kadar se to hoče in da se pri tem vporabljajo le tiste mišice, ki so v to zares potrebne. Na ta način se navadimo predvsem osredotočiti energijo na en gotov ud, a pozneje doseči isto brez vsakega duševnega napora, pač ravno, ker se potom vaje možgani in mišice tako izurijo, da je treba komaj ene same misli, da izvedemo ono, kar nam je bilo prej pri koncentraciji vse energije neizvedljivo. Tako si izvežbamo celo telo, da se lahko sukamo in kretamo prav kakor nam drago, a ne kakor mišice same hočejo, kot opaža izurjeno telovadčevo oko na ljudeh, ki ne posvečajo telesnim vajam nikake pozornosti. Seveda se opaža to v prvi vrsti pri ženskah, ker se moški, ki so z redkimi izjemami vsi podvrženi vojaščini, tudi vsi vsaj nekoliko izurijo v času vojaškega službovanja, Clovek se mora včasih nehote nasmehniti, kadar vidi nesamostojne kretnje gotovih ljudi in čuti nehote isto duševno nesamostojnost takih ljudi. Vendar pa ni smešno, če se pomisli, da so ti ljudje več ali manj duševne ničle, sposobne le za podrejeno delo, dočim bi dosegli lahko potom smotrene telovadbe precej visoko stopnjo samostojnosti. Kadar obvlada človek svoje mišice, obvlada vedno tudi svojo dušo, stoji takorekoč nad samim seboj, kar je vsekakor zasluga telovadbe. Sokolska vzgoja pa mu vcepi etične principe in mu vlije oni pogum v dušo, da se po teh načelih tudi vedno ravna; to se pravi, da je skozi in skozi pošten, ne samo na zunaj, kjer se smatra ljudi poštenim, če se jim ne more nič slabega dokazati, ampak pošten napram sebi, da se zaveda odgovornosti za svoja dejanja.

Kakega pomena je to za žensko, ni treba šele praviti, če vemo, da tvorijo ženske polovico človeštva in da je v prvi vrsti ženskam poverjena tudi vzgoja drugega dela človeštva in sicer moških dokler so še v otroški dobi in najbolj dostopni tujim vplivom. Žena, ki sama ni idealno vzgojena, ne more dati na-

gotrajna. Samo s tem, da je rdeča armada v vednem vojnem stanju in podvržene strogi disciplini, si more zajamčiti poslušnost. Na zapadni fronti je koncentriranih 70.000, v Kavkazu okrog 70.000 mož, a med Petrogradom in Moskvo okrog 50 divizij. Tolstoj je mnenja, da bodo napadli v prihodnjih mesecih Poljsko, mogoče tudi Romunijo in da bi v slučaju zmage skušali doseči zvezo z Nemčijo in Jugoslavijo. Tolstoj opozarja zapadne vlade, da preprečijo to nevarnost, dokler je še čas.

* **Romunija proti Habsburžanom.** V romunskem senatu je izjavil zunanji minister pri debati o zunanji politiki, da je na vsak način proti povratku Habsburžanov. Med Romunijo in Rusijo da ni nikakega vojnega stanja in pogajanja z njo se vrše v Revalu. Med Romunijo Poljsko in Cehoslovaško obstoji pogodba, ki jamči za izvršitev določb trianoske pogodbe. Dobrudža bo pripadala Romuniji.

* **Anglija za revizijo sevreške pogodbe?** Dopisnik „Agence Stefani“ javlja iz Londona, da je priporočal Lloyd Geordes grškemu ministrskemu predsedniku Kallageropulosu, naj popusti v grških zahtevah. Ta poziv se smatra kot zahteva angleške vlade po reviziji sevreške pogodbe.

* **Tešinske meje ostanejo nespremenjene.** „East Europe“ javlja, da je odklonila razmejitvena komisija za tešinsko ozemlje vse poljske predloge, podvreči čehoslovaške meje reviziji in potrdila sklep z dne 28. junija 1920.

* **Pomoč Avstriji.** Francoski minister Loucheur, ki je dospel v London, bo poročal na konferenci o vprašanju ublaženja gospodarske katastrofe in o obnovi Avstrije.

* **Iz Irske** prihajajo dnevno vznemirljivejše vesti. Iz raznih krajev se poroča o novih zavratnih napadih na redarje in na vojaštvo.

Zanimivosti.

Mormonski haremi. Mormonci so člani posebne verske sekte v sev. Ameriki. Poznani pa so tudi kot „svetniki naših dni“. Ime „mormoni“ so vzeli po knjigi „Mormon“, katero je napisal leta 1812 presbiterijanec Spandling in katero je vzel osnovatelj te sekte, Josip Smith, za biblijo mormonizma, ki se je ustanovil l. 1830. Na čelu mormonske cerkve se nahaja predsednik, ki ima neomejeno oblast. Imajo pa tudi apostole, preroke, patrijarhe, škofe in svečenike. Smith je l. 1843 zapovedal tudi mnogoženstvo, radi česar ga je prebivalstvo Nauva izgnalo, a pozneje je bil ubit. Sedanji predsednik Grant ima tri žene. O njih pravi sam: Imel sem sprva le eno, pozneje pa sem si vzel še dve in vse sem ljubil, istočasno in z enako ljubeznijo. Grant je postal predsednik po Smithu l. 1918. Smith je imel pet žen ter 42 otrok ter je doživel 80 let. Tudi on je izjavil: „Jaz sem zvest mojim ženam, ker so vse tako lojalne, ljubeznjive, zadovoljne in srečne matere.“ Nasproti tej njegovi izjavi pa je bil ta dober mož obsojen na globo 60 dolarjev ravno radi tega, ker je s svojimi ženami živel „protinostavno“. Mormonski misijonarji si pridobivajo nove vernike največ ravno z obljubami sladkosti mnogoženstva. Ker ameriška vlada preganja to njihovo mnogoženstvo, si pomagajo na ta način, da zvabljajo ženske od drugod, največ iz Skandinavije v Utah, kjer se poligamijo ne-le oznanja, ampak tudi praktično izvaja. Leta 1837 pa jim je uspelo zvabiti v Utah celo 2000 angleških deklet. Dolžnost mormonske žene je, da rodi čimveč otrok, ker ji to pomaga do zveličanja. Svojo agitacijo širijo mormonci tudi potom pisem, v katerih vabijo k pristopu v mormonsko vero ter navajajo biblijske primere, da so tudi razni stari očaki imeli po več žen. Tu se sklicujejo največ na Abrahama, Jakoba in Davida. Tako so potom teh pisem privabili v Utah že mnogo ljudi, da si tam poiščejo „spas duše“. Medtem nimajo te žene v poligamiji nič dobrega, posebno ne, ako opazijo, da ima mož katero raje nego njo. Iz vsega pa je razvidno, da je edina svrha te verske sekte, ne slava božja, nego to, da morejo živeti v poligamiji.

rodu idealno vzgojenih sinov, a brez celih ljudi ne more narod uspevati in se dvigati na ono višino, na katero bi moral, da bi lahko s ponosom zrl nase, in na svoja dela. Toliko z duševne strani.

V fizičnem pogledu je telovadba ravno tako potrebna za vsakogar, in tudi za starejše žene. Baš ženske so najbolj vajene enostranskega dela in je zanje telovadba najbolj primerno sredstvo, da si ohranijo zdravje in mladostno svežost še na pozna leta. Smotrena telovadba pospešuje v pravilni meri krvni tok in zlasti delovanje pljuč, a dihanje in redno pretakanje krvi sta najvažnejša činitelja za vzdrževanje zdravega telesa. Razun tega se z rednimi vajami prepreči, da postanejo nerabljene mišice okorne, a ne samo to, pomaga se jim do normalnega razvoja, da dajo celemu telesu čiste in plemenite konture. Take linije združene z gibčnostjo telovadca tvorijo ono toli občudovano gracijoznost, ki si jo več ali manj lahko vsakdo pridobi. Hitro in redno pretakanje krvi pa dviga živahnost in temperament, ohranjuje cvetočo barvo. Z eno besedo: plačilo za trud povzročen od telovadbe, je mladost še v starih letih.

Upamo, da bode naše ženstvo razumelo iz teh vrstic, kaj vse mu hoče nuditi Sokol, in se želelo seznaniti natančneje s temi idejami ter jih na sebi preiskusiti. Zato pričakujemo, da je ne bo zavedne žene v Mariboru, ki bi še nadalje razmišljala, dali naj se vpiše kot izvršujoča članica v novi oddelek, ali ne

Dnevna kronika.

— **Odlikovanje.** Dosedanji vodja slovenske deželne vlade dr. Pitamic je odlikovan z redom sv. Save II. razr.

— **Minister dr. Kukovec** je odpotoval v sredo zvečer v Anglijo na londonsko industrijsko razstavo. V Angliji ostane 8 dni.

— **Razmejitev z Italijo.** V sredo so naši in italijanski člani razmejitvene komisije za meje napram Italiji posetili predsednika slovenske deželne vlade. Popoldne pa jim je predsednik vrnil obisk. Prve seje se bodo pečale le s formalnostmi.

— **Edinstven vseučiliški zakon** za vsa jugoslovanska vseučilišča se je izdelal na posebni konfetenci v Beogradu prošlo nedeljo.

— **Kotorsko zaroto l. 1918.** opisuje podlistek, katerega objavimo v prihodnjih številkah. Podlistek je napisal g. dr. Milan Gorišek, ki je bil l. 1918. pravni zastopnik preganjanih kotorskih zarotnikov. Opis je zanimiv ter radi tega še posebej opozarjamo nanj naše čitatelje.

— **„Tabor“ krade članke,** tako piše zadnja katoliška in seveda tudi resnicoljubna „Straža“, ali kakor ji sedaj splošno pravijo „Štraca“. Ta resnicoljubna hribovsko omejena „Štraca“ pravi, da smo ukradli članek: „Stališče dr. Vošnjaka“ iz „Jugoslavije“. Ce bo ta prostaški listič priromal do „Jugoslavije„, se mu bodo gotovo od srca nasmejali. Dotični članek namreč ni ne od „Jugoslavije“ in ne od nas, ampak od — Ljubljanskega dopisnega urada! Ker ta dopisni urad plačujemo, čeprav nam daje stara poročila, ki jih moramo metati navadno v koš, mislimo, da je bil tudi dotični članek pošteno plačan in če se ne motimo, ga je prejela tudi „Straža“, seveda pri revoluciji je že mogoče, da ni vedela levica, kaj je napisala desnica ter se tako do kosti blamirala.

— **Dr. Pirkmajerjev popravek „Straži“** še vedno straši po sodišču. V torek se je zopet vršila razprava, nad tem bi popravek že moral biti objavljen. Pa ni bilo ne popravka in ne toženega odgovornega urednika Stupana. Pač pa je prišel ravnatelj tiskarne dr. Jerovšek, ki je priznal, da je on podpisal dr. Pirkmajerjev uradni popravek, sicer pa da ne ve; kdaj ga je izročil in komu. Dobro pa ve, da tožen Stopan že več mesecev ni več odgovorni urednik, ampak je bil do zadnjega časa Žebot odgovoren za oba lista. Tako pride zdaj še gospod Žebot na vrsto. Ker priča dr. Jerovšek ne ve, komu je izročil popravek in ker je med tem že zopet nov odgovorni urednik, bo g. okrajni glavar v Ptuju najbrže še dolgo čakal na svoj uradni popravek v „Straži“.

— **Na račun carine.** Prejeli smo: Z velikim veseljem sem čital, da se ustanovi tudi v Ljubljani izobraževalni tečaj za carinike. Kar oddahnil sem si, češ, gotovo bo sedaj občevanje z nami kmeti v teh uradih boljše. Prosim predvsem g. upravnika, da v prvi vrsti komandira v ta kurs nekega tukajšnjega carinika IV. Kl., ki me je zadnjič, kot obmejnega kmetiča, prav po bivše avstrijsko nahrulil. Menda misli, da ima še zmiraj pred seboj vojake. Vem pa tudi, da ravna ta carinik z Nemci kar najuljudneje, govori nemško, kot da je to državni jezik in jim skuša olajšati vse kar le more. Želeli bi le, da se tega gospoda porine malo na jug, a ne v Beograd, ker je vojnemu ministru preveč znan iz maja lanskega leta zaradi komunističnih govorov v neki gostilni Krunske ulice. Nadalje vprašamo, kako je to, da sekreterijat sprejema stranke samo od 11.—12. ure in ali g. carinik, ne sekreter, zamore odpraviti vse stranke v tem času? Upamo, da to malo zaleže, če-ne pa se obrnemo na fin. ministrstvo v Beograd.

— **Konec dr. Mravlaggove slave.** Po dolgem odlašanju z dr. Mravlaggovim izgonom, se je dr. Mravlagg sam vsilil, da ga izženejo in sicer se je vsilil s tem, da se je javno priznal za nem. avstrijskega državljana. A tudi še zdaj je morala javnost pritiskati na merodajne oblasti, da so mu vsaj priznale tuje državljanstvo in ga izbrisale iz seznama odvetnikov. Hitrejši je bil naš stanovanjski urad, ki je Mravlaggu takoj zaplenil pisarno, čim se je doznalo, da ga je odvetniška zbornica takorekoč oficijelno že izgnala. Izkazalo se je, da je nemško-avstrijski gospod imel kar 4 lepe sobe za odvetniško pisarno, dočim novejši slovenski odvetniki niti ene ne dobe. Zasegli so ob enem tudi njegovo stanovanje. Toda tu je zaigrala zopet jugoslovenska toleranca svojo vlogo. Stanovanje mu namreč pustijo še do 1. maja. Mravlaggovo stanovanje dobi baje primarij dr. Robič. Kako bo s pisarno, še ni znano. Namerava jo prevzeti njegov koncipijent dr. Kupnik, a njemu naše oblasti ne priznajo izpita, ki ga je napravil v Gradcu; o tem vprašanju odloči še-le sedmorica v Zagrebu.

— **Dr. Tschebullovo pisarno** je kupil baje slovenski odvetnik dr. Kimovec, ki je se iz Trsta preseli v Maribor.

— **Glede usmiljenk v javni bolnici smo prejeli:** V 29. št. je prinesel „Tabor“ sledeči stavek: ... tiči tozadevna napaka v tem, da si sestre usmiljenke oskrbujejo zase posebno in boljšo hrano v škodo strežnikov in tudi bolnikov v nižjem plačilnem razredu“. Glede te obdolžitve, da se sestre usmiljenke boljše hranijo na škodo strežnikov in bolnikov, je vodstvo bolnice po naročilu zdravstvenega odseka v Ljubljani uvedlo uradno preiskavo in dognalo, da imajo sestre usmiljenke isto hrano kot strežniki in bolniki. Edina razlika je v tem, da se sestre usmiljenke postijo, dočim drugi mastijo, da dobe torej sestre ob takih dneh močna jed, bolniki in strežniki pa mesno. — Vodstvo je sklicalo vse strežnike in vse strežnice in pozvalo, da vsak in vsaka pove, dali količkaj ve o tem, da bi sestre usmiljenke boljše živele na rovaš bolnikov in strežnikov. Na to vprašanje so vsi skupaj in vsak posebej odgovorili, da ne. — Stvar našega dopisnika je sedaj, da potrdi in dokaže pod polnim lastni imenom, da je res kar je trdil, ker sicer ga bomo morali smatrati, žal, za lažnjivca.

— **Razsvetljava naših kolodvorov.** Prejeli smo: Nemška Avstrija je ob robu propada. Ne more živeti ne umreti. Vse to nam prinaša dnevno naše časopisje. Ali vendar ima N. A. nekaj pred nami. In to so električno razsvetljeni kolodvori. Kako prijeten občutek je to za trudnega potnika, ki se vrača iz tujine v svojo ljubljeno Jugoslaviji, ko se blesti v razkošni razsvetljavi skrahirana Avstrija. Veseli se in niti dočakati ne more, ko bo po dolgi, hudapolni vožnji izstopil v električno razsvetljenem Mariboru prvič na svoja domača, jugoslovenska tla. Komaj vlak obstoji, že je prvi iz vagona. Pa kakšno razočaranje, To naj bi bil jugoslovenski Maribor?! To li naj bo razsvetljava prvega kolodvora na jugoslovenskih tleh?! Pa sem slišal, da je velika, že svetovno znana falska elektrarna le nekaj kilometrov oddaljena od Maribora, na takem kolodvoru pa brlijo takele leščerbe? „Hej, Vi železničar. Kako pa da še nimate električne razsvetljave?“ „Ja, gospod, danes je že dobro. Danes smrdijo vsaj plinovke, a večkrat, teh ni, potem pa belijo le večne lučke petrolejke.“ „Ja za vraga, kdo pa je temu kriv?“ „Gospod, kam pa se peljejo?“ „V Ljubljano.“ „No, potem pa ravno prav. Vejo, v Ljubljani je naše ravnateljstvo. Kar tam se naj zglasijo, pa jim naj povejo svoje mnenje. Ali zaropotati morajo pošteno.“ „No, kar se tega tiče, se lahko zanesete na me. To je že res škandal vseh škandalov. Clovek se veseli svoje domovine, pa te sprejme s takimi le lučkami. Ce se še meni ne dopade in sem zbog tega ozlovoljen, kaj še le tujci. No, ti še le morajo oči odpirati, doma pa si svoje, že itak preveč namazane gofle brusiti. Temu mora biti konec in sicer kmalu.“ Takole si je dal duška naš potnik in mi Mariborčani sedaj čakamo na uspeh njegova „Zaropotanja“.

— **Konkurenca je začela.** Počasi zmagujemo vojne zgube, gospodarsko življenje sicer še dolgo ne bo urejeno, vendar se začenja konsolidirati. Danes imamo vsaj polne trgovine, če tudi so cene še neprimerno visoke. Čim pa bo blaga toliko, da bo trg poln, bo začela naravna konkurenca tudi cene regulirati v korist konsumentov. Lepo primero smo opazili te dni v Mariboru. V Šolski ulici se je otvorila nova špecerijska trgovina, ki se je hotela in gotovo tudi dejansko dobro upeljala s tem, da je javila občinstvu za razno blago precej nižje cene, kakor so bile po ostalih trgovinah. Sladkor so n. pr. povsod drugod prodajali po 60 K, ta novi trgovec pa ga je ponujal po 58 K 50 v. Takoj drugi dan je ponujal enak sladkor ne trgovec na Aleksandrovi cesti po 58 kron in tretji dan je stal ta sladkor, ki smo gu kupovali še pred par dnevi po 64 K, v vseh mariborskih trgovinah le 58 K. — Diktiranje cen s strani prodajalcev bo torej kmalu prenehalo.

— **Beograd ter Briand in Millerand.** Francoska vlada je naprosila beograjsko občino, naj podaljša rok izročitve diplomov, s katerima se imenujeta Briand in Millerand za častna meščana Beograda, ker je Briand odpotoval iz Pariza.

— **Konzulat čehoslovaške republike v Ljubljani** naznanja vsem interesentom, da je potrebno v vsaki zadevi, pri kateri zahteva stranka tudi uradni odgovor, priložiti znamko, odnosno znesek za poštnino, ker se v drugem slučaju konzulat ne bo oziral na vloge.

— **Za Jugoslovensko Matico, podružnico v Mariboru** je nabralo veselo omizje v Narodnem domu znesek K 111·64. Odbor izreka darovalcem iskreno zahvalo!

— **Za pomirjenje Macedonije.** Z ministrom Draškovićem odpotuje koncem tega meseca v južno Srbijo tudi nekaj muslimanskih poslancev, da pomirijo prebivalstvo tamošnjih krajev.

— **Omejitev železniškega prometa.** Od 25. t. l. naprej izostanejo: Dunaj—Trst D-vlak štev. 3, Praga—Zagreb brzovlak štev. 7/505. Od 26. februarja t. l. naprej Trst—Dunaj D-vlak številka 4, Zagreb—Praga brzovlak štev. 506/8.

— **Pondeljkovo predavanje** „Društva jugoslov. akad. v Mariboru“ je jako dobro uspelo. G. predavatelj dr. Fero Müller je v svojem predavanju „Rdeči smeh“ predočil vse žalostne posledice svetovne vojne, ki jih lahko opazujemo dan za dnem, a gremo vendar hladnokrvno preko njih. Z živimi besedami nam je pokazal smernice, kako bi lahko sanirali te nezdrave razmere in če že ne odpravili, pa vsaj kolikor mogoče omilili stagnacijo, ki se je prijavila v našem duševnem življenju. V vzvišenih besedah nam je narisal veličastno lepoto, osvežujočo silo narave. Narava edina je najboljši zdravnik sedanjih razmer. V njej ni one zastrupljevalne atmosfere, ki nas obdaja, ne cinizma ne domišljave afektiranosti. Omenjal je nadalje pogubljivi upliv alkohola in nikotina, ter vzpodbujal mladino k vztrajnemu sokolskemu delu. Veselje do dela, pot k naravi, bosta izbrisala vse sledove vojne furije in zopet bo zavladal oni veseli, neprisiljeni smeh zdravih, rudečih lic mladine. Za svoja izvajanja je žel g. predavatelj zasluženo pohvalo. — Obisk pa bi bil lahko boljši.

— **Darilo.** Knjižnici „Društva jugoslov. akademikov v Mariboru“ je podarila gospa Ivanka Lipoldova 65 lepih, literarno mnogo vrednih knjig. Za ta velikodušni dar se odbor najiskreneje zahvaljuje. — Obenem prosimo tudi druge gospode in dame, ki bi imeli kaj razpoložljivih knjig, da jih darujejo knjižnici „D. J. A. v Mariboru.“ Vsak najmanjši dar se z veseljem hvaležno sprejme.

— **Hišni posestniki pozor.** Tukajšnje društvo hišnih posestnikov bo imelo v nedeljo dne 27. t. m. v restavraciji „Maribor“ ob 9. uri predpoldne plenarno sejo, pri kateri se bodo obravnavala pereča vprašanja, kakor n. pr. stanarina, stanovanjsko vprašanje, predplačilo davkov, revizija izredno visokih opominjevalnih in drugih pristojbin in o slabem denarnem stanju hišnih posestnikov. Za one hišne posestnike, ki so v slabem financijelnem stanju se bode uvedla pomožna akcija v velikem obsegu. K tej seji so vabljeni vsi hišni posestniki, posebno pa tudi oni, ki še niso člani društva hišnih posestnikov.

— **Terjatve in dolgovi v zasedenem ozemlju.** Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani pozivlja vse interesente, ki imajo privatno-pravne terjatve v od Italjanov zasedenem ozemlju izza dobe pred prevratom, ki do danes še niso urejene, da ji prijavijo natančno podatke o svojih obveznostih in dolgovih. Zbornica nabira ta materijal za trgovska pogajanja z Italijo, pri katerih se bo reševalo tudi vprašanje v kakšni valuti oz. po kakšnem se bodo te vzajemne obveznosti poravnale.

— **Sneg v Washingtonu.** V Washingtonu so bili te dni veliki snežni meteži.

— **Prometna omejitev na avstrijskih progah.** Ravnateljstvo avstrijskih državnih železnic je odredilo, da se ukinita s torkom dne 22. t. m. na progi Dunaj—Leoben—Trbiž brzovlaka 1101 in 1102 odhod Dunaj južni kolodvor ob 7. uri 45 minut, prihod ob 21. uri 40 minut, a na progi Solnograd—Beljak brzovlaka 803/704 (odhod iz Beljaka glavni kolodvor ob 11. uri 50 minut) in 703/804 (odhod iz Solnograda ob 13. uri 5 minut.) Medtem pa obratujejo z istim dnem zopet dnevno vlaki št. 11 in 12 Sv. Mihael—Celovec (odhod iz Sv. Mihaela ob 17. uri, prihod v Celovec ob 6. uri zjutraj) ter št. 211 in 212 na progi St. Vid ob Glini—Beljak (odhod iz St. Vida (glavni kolodvor) ob 5. uri zjutraj in odhod St. Vid ob 21. uri 58 minut).

— **Papež in redovnice v Märiedalu.** Papež je sedaj razpustil samostan karmeličank v Märiedalu, ker so se mu, kakor smo nedavno poročali v „Zanimivostih“, uprle. Ker se redovnice kljub ponovnim pozivom nočejo udati, bo najbrže naprosil francosko vlado za intervencijo.

Kultura in umetnost.

+ **Gostovanje ruske drame v Mariboru.** Opozarjamo naše gledališko občinstvo, da vlada povsod veliko zanimanje za današnje gostovanje ruskih igralcev-beguncev, ki nam uprizore v Mariboru še neznano Gogoljevo komedijo v 3 dejanjih „Ženitev“. Po igri nam podajo ruski gostje še nekaj plesnih in pevskih točk, ki vsebujejo pristne ruske narodne plese in pesmi. Vse te točke bodo izvajane v originalnih ruskih kostumih. Pričakovati je torej, da pozdravimo naše goste pri razprodani hiši.

+ **Predavanja ženskega društva.** V petek dne 25. t. m. predava ga. Ivanka Lipoldova o „Slovenki pred narodnim ujedinjenjem in danes“ a v pondeljek dne 28. t. m. g. major Mecger o „Ideji narodnega ujedinjenja v zgodovini“. Predavanja se vrše ob 20. uri v mali dvorani Nar. doma. Vstopnina 1 K (prispevek za razsvetljavo in čiščenje dvorane), dijaštvo je vstopnine oproščeno.

Sodišče.

Protidržavni rovarji v Ormožu.

Vzklicno sodišče je v torek zaključilo dolgotrajno politično afero iz Ormoža, ki datira še iz l. 1919. Koncem marca in začetkom aprila 1919, se je po ormoškem okraju razvila nevarna hujskaška agitacija za priklopitev Ormoža k Nem. Avstriji. Agitiralo se je za to priklopitev kar javno, posebno pa v gostilnah Bauer in Skorčič ter Horvat, sami slovenski renegati, popolnoma otrovani po Ornikovem štajerčijanstvu. Ko se je koncem marca Josip Husaj vračal od sodišča, kjer je bil kot priča zaslišan v zadevi takega hujskača Wenigerholza, bivšega koncipijenta pri ormoškem odvetniku dr. Delpinu, je prišel v posojilnico ter povedal tajniku Ivanu Rojsu in Francetu Stermanu, županu iz Homa, da je zvedel od svojega brata Ivana, da se tudi v Bauerjevi in Skorčičevi gostilni hujska. Rojs je na podlagi te izpovedbe sestavil ovadbo, ki so jo vsi trije podpisali. Odposlal jo je zaupno na okrajno glavarstvo v Ptuj v svrho tozadevnih uradnih poizvedb in odpomoči napram protidržavnim hujskarijam. Ker je bil tudi gostilničar Filip Horvat pred prevratom hud nemškutar in je Sterman slišal, kako je Horvatova žena in natakarica hujskala proti Jugoslaviji, kar je mož mirno trpel, se je k tej ovadbi pritegnilo tudi Horvata. Okrajno glavarstvo je glede te zaupne ovadbe obvestilo gerenta dr. Lasiča v svrho poizvedb. Od te strani pa je prišla ta zaupna zadeva v vednost omenjenih treh gostilničarjev. Ovadili so neljubega jim Rojsa, ki je bil preje orožnik. Toda Bauer je bolj previden in je obtožbo raje umaknil, Skorčič je umrl, le Horvat je vzdržal svojo obtožbo proti Rojsu. Okrajno sodišče v Ormožu se je v tej zadevi postavilo na stališče tolerance, vpoštevalo je, da bi se Horvatu zgodila velika škoda, če bi bil obsojen, ker pravzaprav on sam ni hujskal proti Jugoslaviji. Iz tega stališča je bil Rojs za svojo državljansko zvestobo obsojen na 50 K globe. Rojs se je seveda pritožil na vzklicno sodišče, ki je celo zadevo presojalo iz državnega jugoslovenskega stališča: ovadba je bila zaupna, Rojs je čutil za svojo dolžnost, pristojno oblast zaupno opozoriti na hujskarije, dokaz resnice ni bil potreben, sicer pa je iz prve razprave dognano, da sta žena in natakarica res hujskali javno v gostilni. Rojs je bil oproščen.

Zdravstvo.

— **Nezadostno izrabljeni zakladi Jugoslavije.** Veliko na srcu bolnih ljudi se muči z mislijo, da za njih ni več zdravila, ker so že vse mogoče poskusili, pa vse brez pravega uspeha. Namen teh vrstic je, opisati v kratkem učinek, ki ga povzročajo pri teh boleznih naravne ogljične-kisle kopelji, katere so žalibog še mnogo premalo poznane. Se mnogim zdravnikom ni znano, da imamo mi skrajnem kotičku naše države skromno mineralno kopališče, katero nudi posestnikom tudi naravne ogljično-kisle kopelji, katerih učinkovitost nadkriljuje enake kopelji v Franjevih in Marijinih varih na Češkem. Pri srčnih boleznih se odlikujejo posebno naravne ogljično-kisle kopelji, ki so pripravljene iz naravne mineralne vode z izvanredno bogato vsebino vezane in proste ogljikove kisline. Prednost teh napram umetnim je, da je pri prvih učinek trajen, dočim pa pri umetnih ogljikova kislina začetkoma zelo zašumi v vodi, pa takoj zopet izhlapi in vpliv radi tega tudi hitro premine. Naravne ogljično-kisle kopelji vplivajo kot zdravilno sredstvo na razne načine: 1. termično, to je pri temperaturah nad 27° znižuje pritisk krvi, pod 25° ga pa pospešuje; 2. mehanično, ker se tvorijo na koži mehurčki, ki prijetno razdražuju. Kemični učinek ogljikove kisline in mineralij dopolnjuje zdravitev. Ker vplivajo te kopelji tudi na utrip, je stvar dotičnega kupališčnega zdravnika, da z ozirom na bolezen in fizične moči bolnika točno določi dobo kopanja. Kakor je iz preidečega razvidno, razdražuju ogljično-kisle kopelji živčne konce v koži in živčni sistem in so zategadelj vsled vplivanja na delovanje srca, tudi pri oslabljenju srca (prikazen pri ledvičnih boleznih in protinu in po nalezljivih boleznih) izvanredno zdravilno sredstvo. Nek znameniti učenjak naziva v svojih izvajanjih eno tako naravno ogljično-kislo kopelj „telovadne ure srca“. Tako močno učinkujoče naravne ogljično-kisle kopelji poseduje v našej državi samo Slatina Radenci. Kopalne kadi se polnije pri teh neposredno iz vrelca in se potom skozi med podom se nahajajoče cevi s paro ogrevajo, tako, da izhlapi prav malo ogljikove kisline. Razen teh se Radencih še druge mineralne, parne in potilne kopelji, ki posebno ugodno vplivajo pri ledvičnih boleznih (kamenček in pesek), protinu, reumatizmu, mehurnih boleznih in sladornem diabetu. Omeniti je tudi pitno zdravitev z Radenskim zdravilnim vrelcem, ki je najmočnejši vseh poznanih natron-litien vrelcev, posebno pri katarnih boleznih dihal želodca in črevesa. Za malohrvne se nahaja v bližini tudi vrelec z visoko množino železa. Zalostno je, da je vsled že skoro eno leto obstoječih prometnih ovir, poset tega kopališča, ki je za narodno zdravje tako velikega pomena, tako otoškočen. Iz istega vzroka in pa še vsled previsokega obdačenja mineralnih voda, je tudi razpošiljalni promet skoro popolnoma uničen.

Sloven. narodno gledališče.

Repertoire bodočih dni:

V četrtek 24.: „Misel“. Ab. B—23.

Najnovejša poročila.

Muslimani gredo v vlado.

TIP Beograd, 24. februarja. Muslimani so formulirali svoje zahteve ter jih danes izroče ministrskemu predsedniku Pašiću. Zahteve so znatno omiljene ter se splošno pričakuje, da jih bodo Pašić, kakor tudi radikalci in demokrati sprejeli. Govori se, da je vstop muslimanov v vlado skoro gotova stvar. Muslimani bi v tem slučaju dobili dva portfelja. Kot mandatarja se imenujeta dr. Karamehmedović in Korkut.

Ustavno delo.

TIP Beograd, 24. februarja. Včerajšnja 17. seja ustavnega odbora je razpravljala o členih 13 in 14 vladnega ustavnega načrta. Pri razpravi o členu 14 je predlagal dr. Tomljenović (demokrat), naj bo tisk svoboden, dokler pa se razmere ne konsolidirajo, naj se izvajajo gotove omejitve. Njegov predlog je bil sprejet ter člen 14 odobren. O členu 13 se ni glasovalo, ker se mora na novo stilizirati.

Spremembe v zagrebški vladi.

TIP Beograd, 24. feb. Za novega hrvatskega bana bo imenovan dr. Tomislav Tomljenović.

LDU Zagreb, 24. februarja. Z ukazom regenta od 22. februarja je poverjenik za socijalno skrbstvo pri pokrajinski vladi v Zagrebu dr. Stjepan Markulin razrešen svoje dolžnosti. Njegove agende je prevzel najstarejši uradnik poverjeništva za socijalno skrbstvo.

Boljševiško-kitajska zveza.

TIP Kopenhagen 23. februarja. Kakor se poroča iz Moskve, so poslali boljševiki v Kino 3000 kitajskih agitatorjev, izšolanih v Petrogradu.

TIP London, 23. februarja. (Reuter) Pekingška in moskovska vlada sta podpisali vojaško defenzivno pogodbo napram Japonski

Konferenca o razdelitvi rečne trgovske flotilje.

TIP Beograd, 23. februarja. Včeraj je odpotovala v Pariz naša delegacija pri konferenci za razdelitev rečne flotilje bivših centralnih držav. V delegaciji se nahajajo un. prof. dr. Novaković, admiral Prica, puk. Lazić ter insp. min. saobračaja Luzerotti.

Naši vladni zastopniki za vzorčni sejem v Pragi.

LDU Ljubljana, 24. febr. Minister za trgovino in industrijo dr. Vekoslav Kukovec je pooblastil ministra n. r. dr. Alberta Kramerja in načelnika oddelka ministrstva za trgovino in industrijo v Ljubljani dr. Rudolfa Marna, da ga zastopata pri oficijelni otvoritvi vzorčnega sejma v Pragi.

Otok Pag.

LDU Split, 23. februarja. Poveljnik italijanske vojne ladje „Puglia“ je zahteval od naše vlade pojasnila zaradi izkrcavanja jugoslovenskih čet na otoku Pagu. Naši vladi ni ničesar znanega o izkrcavanju na tem otoku.

Nemški državni zbor.

DKU Berolin, 23. februarja. (Wolf). Državni zbor se je sestal po triteden-skem odmoru zopet.

Ako hočete letno dosti denarja prištediti, ne kupujte importiranega in dragega mila, temveč rabite izključno samo priznano štedljivo in najboljše

216

„Zlatorog milo“

Gospodarstvo, trgovina.

Borza 23. februarja.

Zagreb: Berlin 246—247, Italija 546—547, London 573—577, New-York 146—147, Pariz 1080—1085, Praga 187—187'50, Švica 2425-2500, Dunaj 20'50—21. Valute. Dolarji 144'50—144'75, avs. krone 0—24, carski rublji 55—65, francoski franki 1055—1065, napolend. 493—495, nemške marke 240—242, romunski leji 194—0, italijanske lire 529'50—532, čehoslovaške krone 175—0.

Dunaj: dinarji 1893—1900, dolarji 708—709, franc. franki 5150-5155, švic. franki 11.755.00-11.800 00, lire 2565-2570, češke krone 886'00—892'00, madž. krone 131'00—136, nemške marke 1169.00—1171, poljske marke 81.00—81.50, funti 2760—2765.

Curih: Berlin 9.90, New-York 603'50, London 23'45, Pariz 43.70, Milan 22.02, Praga 7.50, Budimpešta 1.17½, Zagreb 4.20, Varšava 0.75, Dunaj 1.30, avstrijske krone —.90.

| **Mariborsko sejmsko poročilo.** Dne 22. februarja 1921 se je prignalo na živinski sejem v Maribor 13 konjev, 9 bikov, 194 volov, 249 krav in 13 telet, skupaj 478 glav. Od septembra meseca 1920 ni bil nobeden sejem tako dobro obiskan kakor zadnji. Lepo vreme je privedlo veliko živine in tudi kupcev, kupčija je bila prav živahna, cene so se gibale in sicer: Voli, debeli za kg. žive teže od 16'— do 17'50; voli, srednji od 12'— do 15'—; voli, suhi od 11'— do 12'—; krave, debele od 13'50 do 17'—; krave, srednje od 12'— do 13'—; krave, suhe od 7'— do 10'—; krave, molzne od 10'— do 13'—; krave, breje od 11'— do 13'—; bikl od 10'— do 12'—; mlada živina od 13'— do 14'—; teleta od 16'— do 16'50 K. Prišlecem se je pojasnila 32 naredba deželne vlade za Slovenijo ur. list št. 11, da se bo pri vsaki odprodaji goveje živine in konjev pobiral 1 % davek na poslovni promet. Da se je odstranilo na dan sejmov vrednosti, ki se večkrat dogajajo, najsluži sledeče pojasnilo. Zivinski potni list mora biti izdan za vsako govedo in konje posebej in sicer: Za žival nad 2 leti, potni list s kolekom 20 para, za žival pod 2 leti potni list s kolekom 12 para, za svinje, ovce, koze potni list s kolekom 4 para. Na živ potni list s kolekom po 4 para se lahko vpiše več glav drobnice enega gospodarja, pač pa se mora za vsako glavo prilepiti kolek po 2 para.

| **„Petovia" usnjarska industrija d. d.** na Bregu pri Ptuju se je ustanovila na ustanovnem občnem zboru dne 14. t. m. Tako se je izvršila preosnova dosedanje družbe z omejeno zavezo »Prva jugoslovenska tovarna usnja in čevljev na Bregu pri Ptuju« v delniško družbo. Podjetje je popolnoma nacijonalizirano, ker je v smislu podpisa ministrstva za trgovino in industrijo inozemski kapital udeležen samo s 25 %; v upravni svet so bili izvoljeni sledeči gg.: dr. Ivan Fermevc, odvetnik v Ptuju kot predsednik, ravnatelj Alojzij Tykač in komercijalni svetnik Anton Jurca kot zastopnika Ljubljanske kreditne banke, ravnatelj C. Toman in Lovro Petovar, veleposestnik v Ivajnkovcih kot zastopnika Mariborske eskomptne banke, ravnatelj Antič za Hrvatsko trgovinsko banko v Zagrebu, dalje dr. Marko Ettinger, odvetnik in podjetnik na Dunaju, zajedno podpredsednik, Franjo Čuček, Konrad Fürst in Franc Hutter, veletrgovci v Ptuju. V nadzorstvo so se volili gg. Josip Pirich in Franc Potočnik, usnjarja v Ptuju, dirigent podružnice Ljubljanske kreditne banke A. Matevžič in Aleksander Ussar, računski svetnik in posestnik v Ptuju. Delniška glavnica znaša 16,000.000 K in se poviša vsled že podeljenega dovoljenja v smislu pravil pri prihodnjem izrednem občnem zboru na 25,000.000 K. Ugotovilo se je, da se ta nova domača industrija povsem lepo razvija. V polnem obratu je že tovarna za usnje, za gamaše, torbice in fino galanterijo, ter je ravnokar pričela obratovati tudi tovarna za čevlje.

| **Izvoz življenskih potrebščin v kraje, ki nam pripadajo po rapalski pogodbi.** Ekonomsko financijski komitet je odredil na predlog finančnega ministra v seji dne 2. februarja t. l. da se v principu odobri izvoz življenskih potrebščin za prebivalstvo onih krajev, ki so bili okupirani od Italije in ki nam pripadajo po rapalski pogodbi brez plačanja carine in osiguranja valute. Finančno ministrstvo je pooblaščeno, da izda zadevne odloke; izvoz se bo vršil pod kontrolo naših političnih oblasti. Carinska direkcija ima poskrbeti za hitro izvršitev tega odloka.

| **Trošarine prosta žganje-kuha za domačo potrebo.** Člen 116 točka 6 trošarinskega pravilnika določa, da »kdor hoče prodati izvesten del žganja, ki ga je trošarine prosto skuhal za domačo potrebo, ga sme prodati samo, če to prej prijavi pristojnemu oddelku finančne kontrole in če pri pristojnemu davčnemu uradu plača trošarino za ono količino žganja, ki jo hoče prodati«. Dogajalo se slučaji, da oni, ki trošarine prosto kuhajo žganje za domačo potrebo, si izposujejo žgalne priprave in za ta izposojenje plačajo posestniku žgalnih priprav ne v denarju, ampak z žganjem, katerega so trošarine prosto za domačo potrebo skuhali. Ker se tako dajanja žganja mora smatrati za prodajo, se ima v vseh takih slučajih postopati po gori citirani naredbi trošarinskega pravilnika. Ako pa bi oni, ki na ta način kuhajo žganje, ne bi plačali trošarino za ono količino žganja, katero morejo po pogodbi dati za uporabo izposojeno žgalne priprave posestniku, se bode proti tistim postopalo po odredbi čl. 116 točka 7 trošarinskega pravilnika, ki določa, da se taki slučaji kaznujejo s štirikratno do osemkratno trošarino, ki pripada na žganje, prodano zoper te predpise.

| **Gospodarska kriza v Belgiji.** V belgijski zbornici se je obravnavalo o akutni krizi, v kateri je sedaj dežela. V Belgiji je sedaj nad 100.000 brezposelnih delavcev, ki pripadajo nad polovico tekstilni industriji. Zatem pride industrija kož in usnja s 31 odstotki, tvornici s preciznimi stroji 21 odstotkov, obrtništvo oblek s 25 odstotki itd. Vse industrije trpe več ali manj pod to krizo, gradbena obrt, lončarstvo, tvornice cigaret, pred vsem pa dijamantne brusilnice, ki imajo danes le še 5000 delavcev napram 13.000 v letih pred svetovno vojno. Kriza se širi vztrajno na vse obrti. Uprave mnogih kovinskih in industrijskih podjetij so sklenile, da zopet znižajo že itak reducirani delavni čas. Tako n. pr. se dela v tvornici motorjev tvrdke Dawaele—Schotte v Harelbecku le še šest ur dnevno s 50 odstotnimi tedenskimi plačami. Neka velika predilnica namerava sploh ustaviti obrat, ker so delavci brez dela. Delavstvo »Laninons de la Louviere«, orožarne Roger in »Fonderies Magotean« stavka, kar se je odpustilo del njihovih kolegov. Da se podpira brezposelne, je sklenila vlada nakazati razne zneske društveni blagajni za brezposelne, ki že dalj časa ni več v stanu, podpirati vse delavce, ki so brez kruha. Višina teh zneskov še ni določena in ravno to vprašanje je dovedlo do burnih dogodkov v zbornici. V celoti namerava ustanoviti 730 mest in občin 92 blagajn za krog 800.000 brezposelnih. Načrt ministra Wautnersa stremi za tem, da se nakaže vsakemu brezposelnemu 5 frankov, niegovi ženi 1.50 in vsakemu otroku po 1 frank dnevno. Stroški bi se pokrili deloma iz kriznega fonda, deloma potom prispevkov občine (10 %) in province (25 %). Budget za leto 1921, ki ga je finančni minister Temis predelal in močno reduciral, predvideva izdatke v višini 7 milijard frankov, toraj bi znašal letošnji deficit 4580 milijonov frankov.

| **Prometna kriza na Romunskem.** Kakor poročajo iz Bukarešte, se prometna kriza na Romunskem pojavlja v vedno večjem obsegu, kar zamore imeti nedogledne posledice. Kriza je tako težka, da obratuje na 15 000 km dolgem železniškem omrežju, jedva 300 lokomotiv, kar je zelo malo. Po izjavah strokovnjakov bode morala Romunija, ako se te prometne težkoče ne odstranijo, v teku 4—5 mesecev ustaviti ves železniški promet. Ker sedanja vlada ne ve v tej zadevi sveta, se je odločila, da preda vse velike delnice tujim kapitalistom. Železniške delnice se bodo oddale večinoma francoski tvrdki »Vulkan« in angleski »Gravens Limited«. Ti dve društvi se obvežeti, da zgrade tekom 7 let 2500 lokomotiv, 1500 osebnih in 15 000 tovornih vagonov.

| **Fondiranje meksikanskih dolgov.** Meksikanska vlada je pozvala zastopnika ameriškega bančnega zavoda Morgan & Comp. g. Laumonia v Meksiku, da vrši z njim pogajanja radi fondiranja meksikanskih dolgov. Meksikanski predsednik se je odločil, da prizna vse inozemske dolgove.

Ne pozabite na naročnino!

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Fran Voglar.

Mala oznanila.

Mala hiša s vrtom, Pobrežje, Mejna cesta, št. 34, takoj za prodati. Poizvedbe pri dr. Rapocu, odvetniku Maribor. 261 2—1

Železna ročna denarna kasa, temnomodra možka obleka, temnomodra ženska etamin-obleka, modna etamin-bluza, zlata naročna ura in miza po ceni za prodati. Vprašati Jenkova ulica 4, I. nadstr., od 9. do 12. ure. 265

Izgubila se je dne 23. februarja v Mariboru zlata zaponka s perlami. Pošteni najditelj naj odda zaponko v Razlagovi ulici štev. 23, I. nadstropje proti dobri nagradi. 263

Našlo se je na Aleksandrovi cesti nekaj manufakturnega blaga. Kdor ga je izgubil, se naj zglasi Trg svobode 3, II nadstropje levo. 262

Proda se cono hiša, sestoječa iz 2 sob, kuhinje, jedilno shrambe, kleti in škednja v skupnem poslopju ter s posebnim hlevom za živino in svinjakom. Vse zgrade so še nove. Na vrtu se nahaja preko 60 sadnih dreves, dva orala njive, vinograd ter pašnik s skupno površino 11.105 m². Posestvo se nahaja v Gradišču št. 4 pri Sv. Tomažu, eno uro oddaljeno od Velike Nedelje. Ponudbe osebno ali pismeno na lastnika Antona Ožega, Jezdarska ulica 8, I. nadstr. (konjeniška vojašnica), Maribor. 256 4—2

Pozor! Naznanjam sl. občinstvu, da sem dobil kozarček dobrega črnega vina. Za obilen obisk se priporočam. Hinko Kosič, restavrater, Narodni dom. 257 4—2

Gonilni jermeni

za stroje v vseh širinah od 30 do 200 mm v zalogi pri Ivan Kravos, sedlar, Aleksandrova c. 13. 180 10-6

Vabilo na shod

ki ga priredi

„Društvo hišnih posestnikov"

v nedeljo, dne 27. t. m. predpoldan ob ¾9. uri v gostilni »MARIBOR«, Grajski trg.

Ker so važne točke na dnevnem redu, se opozarjajo vsi hišni posestniki (tudi oni, ki niso člani društva), da se udeležijo polnoštevilno. 260

Razglas.

Pri Mariborski pukovski okružni komandi se vrši dne 5. marca t. l. od 10. do 12. ure ofertalna licitacija za dobavo slame do 500.000 kilogramov ali manje za garnizon Maribor in Ptuj za dobo od 1. aprila do 1. julija t. l.

Kaucija 10% skupne vrednosti.

Pismene, z 10 dinarskim kolekom kolekovane ponudbe je predložiti v zapečatenih zavojih do 11. ure dop.

Tozadevni pogoji leže v Mariboru, Dravska vojašnica, soba št. 16, dopoldne na vpogled. 264

Mariborska pukov. okružna komanda br. 3343-II.

Proda se

tronadstropna hiša

v Mariboru, v mirni legi, solidna stavba, ki se obrestuje z letno K 12.000'—. — Samo pismene ponudbe do 6. marca 1921 na Anončno ekspedicijo „Jadran", Maribor, Gosposka ulica 44, pod štev. 835. 254 2—2

Motor na plin

dobro ohranjen, proda po zelo ugodni ceni

Mariborska tiskarna d. d.

Jurčičeva ulica 4.

259

Izdaja: Tiskovna zadruga Maribor. — Tiska: Mariborska tiskarna d. d